
ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

**VESANNON KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA**

16.6.2026

Sisällysluettelo	2
1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	3
2. Kuntastrategia	4
3. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen	4
3.1 Kunnanhallitus	4
3.1.1 Yleishallinto	6
3.1.2 Elinkeinotoimi	6
3.1.3 Vapaa-aikatoimi ja hyvinvointipalvelu	7
3.2. Kasvatus- ja koulutuslautakunta	10
3.2.1 Varhaiskasvatus	10
3.2.2 Perusopetus	11
3.2.3 Lukio	11
3.3. Aikuiskoulutus	13
3.4. Ruokapalvelut	13
3.5. Ympäristötoimi	14
4. Kunnan ja kuntakonsernin talouden toteutuminen	14
4.1 Kunnan talous	14
4.2 Kuntakonsernin talous	14
5. Yhteenveto	16
6. Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle	17

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Valtuuston valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Valtuusto on 2.6.2025 §39 valinnut tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 2025-2029. Tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet arviointivuoden aikana seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Jäsen	Varajäsen
Osmo Korhonen, puheenjohtaja	Uolevi Laitinen
Tuulikki Vilhunen, varapuheenjohtaja	Säde Pirskanen 15.12.2025 saakka
Esko Huttunen	Petri Huttunen
Seija Pisto	Riitta Kukko

Puheenjohtajana on toiminut Osmo Korhonen ja varapuheenjohtajana on toiminut Tuulikki Vilhunen. Kuntalain mukaisesta tilintarkastuksesta on huolehtinut Itä-Suomen Tilintarkastus Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Timo Nuutinen. Vastuunalainen tilintarkastaja on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä tilintarkastusyhteisön valinnan jälkeen.

Arviointia varten lautakunta on hyväksynyt toimikaudekseen arviointisuunnitelman. Tarkastuslautakunta on pitänyt yhdeksän (9) tilikauden aikaista kokousta. (23.10.2025, 18.11.2025, 14.1.2026, 11.2.2026, 11.3.2026, 16.4.2026, 7.5.2026, 28.5.2026 ja 16.6.2026). Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan kunnanjohtajaa, hallinnollista rehtoria (pedagogisella rehtori estynyt), varhaiskasvatusjohtajaa, asumis- ja ympäristöjohtaja/rakennustarkastajaa, hyvinvointi- ja viestintäjohtajaa sekä työllisyys- ja kotoutumiskoordinaattoria.

Kuulemisten aiheena ovat olleet ajankohtaiset asiat omalta vastuualueelta, toiminta vuonna 2025, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025. Lisäksi on tehty tutustumiskäynnit päiväkotiiin ja kouluun sekä vesihuoltolaitokselle.

Arviointikertomuksen laatimista varten lautakunta on tutustunut vuoden 2025 talousarvioon, vuosien 2024 - 2027 taloussuunnitelmaan, kunnanhallituksen allekirjoittamaan tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja hyte-raporttiin (Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannukset)

. Lisäksi arvioinnin pohjana ovat jäsenten vuoden aikana muutoin tekemät havainnot eri lautakuntien päätöksenteosta, toiminnasta ja taloudesta.

Tarkastuslautakunta on sopinut (11.2.2026) seurattavista alueista ja sisäisestä työnjaostaan seuraavin painopiste/vastuualueittain:

- Vapaa-aika- ja hyvinvointilautakunta - Seija Pisto
- Kasvatus- ja koulutuslautakunta - Tuulikki Vilhunen
- Elinvoimalautakunta - Esko Huttunen
- Kunnanhallitus ja elinvoimalautakunta - Osmo Korhonen

Lisäksi seuraavat esteellisyydet on otettu huomioon arviointityössä:

Osmo Korhonen
ympäristöterveyslautakunta, jäsen

Tuulikki Vilhunen, varapuheenjohtaja:

- ei esteellisyyksiä

Esko Huttunen, jäsen

- Vesannon kehittämissäätiö, puheenjohtaja
- Kiinteistö Oy Vesannon Säästökulma, hallituksen puheenjohtaja
- Savon Kuituverkko Oy, hallituksen jäsen
- Vesannon vanhus- ja vammaisneuvosto, jäsen
- Vesannon vaalilautakunta, puheenjohtaja

Seija Pisto, jäsen

- Vesannon vaalilautakunta, jäsen

2. Kuntastrategia

Kuntalain 410/2015 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kuntaa johdetaan valtuuston hyväksymän strategian mukaisesti (38 §).

Vesannon kuntastrategia on uudistettu valtuustokaudella 2017 - 2021, tarkistettu vuonna 2022 ja strategian jalkautumista on edistetty vuonna 2024 perustetulla strategiatyöryhmällä. Syksyllä 2025 aloitettiin kuntastrategian päivittäminen. Entisen strategian on todettu olevan pohjimmiltaan erittäin hyvä.

Vanhassa strategiassa strategiaprojekteina/painopisteinä on valittu: Lukion kehittäminen, luonnon näkeminen vetovoimatekijänä ja sen hyödyntäminen luovuuden ja hyvinvoinnin lähteenä, yhteisöllisyys ja omavaraisuus sekä erilaisuus ja omaleimaisuus.

Strategian perustana on ollut elinvoima-ajattelu, missä strategia tukee profiloitumista ja varmistaa monitasoisen ja osallistavan toimintatapa strategian jalkauttamisessa. Kuntalain vaatimuskin täyttyy.

Strategiassa aktiivinen pyrkimys reagoinnista ennakkointiin on merkittävä ajatus- ja toimintatavan muutos. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä strategiatyöskentelyyn paneutumisen laaja-alaisuutta ja strategian jalkauttamiseen panostamista. Myönteistä on myös strategian ydinviestin tarkastelu.

3. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

3.1 Kunnanhallitus

Vesannon kunnanhallitus vastaa kunnan yleishallinnosta, työllisyyspalveluista ja maaseutuhallinnosta.

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Tukipalvelut tuottavat laadukkaat ja ajantasaiset talous-, palkka-, henkilöstö-, ICT-, arkisto- ja asiakirjahallintopalvelut.	Vastuutaho: Kunnanvaltuusto, Kunnanhallitus, viranhaltijat, työntekijät.	Talousarvio ja tilinpäätös tuotettiin lakisääteisessä ajassa. Yhteistyö Pohjois-Savon Monetra Oy:n kanssa toimi hyvin.
Talousarvio tehdään kunnassa, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös sekä raportointi yhtiössä, lakisääteisessä ajassa.	Mittari: Palveluiden digitalisaatioon on resursoitu ja käsityön määrä vähennetty minimiin,	Palkka ja taloushallinto ulkoistettiin valtuuston päätöksellä 24.6.2024 § 25.
Tukipalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä Pohjois-Savon Monetra Oy:n kanssa		Puolivuotisraportti ja talousarvio- ja suunnitelma valmistuivat ajallaan. Myös muut tukipalveluiden kokonaisuudet hoituvat. Kunnanhallitus teki päätöksen siirtää asianhallintajärjestelmä Canonilta Innofactor Oy:lle. Siirtymä toteutetaan vuoden 2025 kesäkuusta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanvaltuustoa sitovat tavoitteet ovat toteutuneet.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Hallintopalvelun työntekijöiden tehtäväkuvat ovat selkeät.	Määritelty 1.1.2025	Toteutunut
Pesulan toimintaa tarkastellaan vuosittain.	Pesula kattaa menonsa tuloillaan	Pesulan tuotoiksi budjetoitu 35 000€. Tuotot olivat 42 643,89 € (121,8%)
Sähköisen arkiston käyttöönotto.	Toimielinten esityslistat, pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset arkistoitu sähköisessä muodossa	Ei toteutunut yhtiöiden eri aikatauluista
Canonin ja Innofacton yhteistyötoimii	Therefore Säilö ja Dynasty toimivat moitteetta	Ei toteutunut
Sisäisen valvonnan prosessit ovat ohjeistusten mukaiset.	Johtavilla viranhaltijoilla yhteneväiset käytänteet raportoinnissa ja dokumentoinnissa	Toteutunut
Poistosuunnitelma päivitetään 2025 alussa.	Ajantasalla	Toteutunut
Taloushallinnon prosesseja kehitetään yhtiön kanssa.	Vuokra-,vesi ja jätevesilaskutus oikea-aikaisesti ja myyntisaamisten väheneminen	Alaskirjattu vuonna 2025 noin 18 000 €.
ICT-arkkitehtuuria hoitamaan palkataan kuntien yhteinen taho tai työntekijä	Kunta tietää mitä puutteita tai tarpeita	Vesanto, Pielavesi, Rautalampi palkkasivat Savon ICT:n. ICT-sopimukset kartoitettu.
Hallintotoimiston työntekijöillä kahdesti vuodessa tyhy-päivä. Kaikki saavat käyttää tunnin viikossa työajastaan liikuntaan.	Järjestetään.	Hallintotoimistolla tyhy-päivä kaksi kertaa vuodessa. Tunnin liikuntaedusta luovuttu yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen vuoksi.

Sisäisen valvonnan selonteko tilinpäätöksessä on laadittu itsearviointiraporttien perusteella. Itsearviointiin lisäksi olisi tarpeellista kuvata, kuinka sisäistä valvontaa on käytännössä toteutettu.

3.1.1 Yleishallinto

Yleishallinto on taloudellisesti merkittävin osa kunnanhallituksen alaista toimintaa, ja riskinä on ohut organisaatio. Kunnanvaltuustot tekivät päätöksen (15.12.2025) lopettaa Palveluyhtiö Viisarit Oy:n 31.8.2026.

Työllisyys ja kotouttamisvastuun siirtyminen kunnille aiheuttivat kustannuspainetta vuoteen 2025.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT 2025

Yleishallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarviomuutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	57.800	-2.800	55000	130.952,13	--75.952,13
Toimintamenot	-1.032.370	-74.400	-1.106.770	--951.406,78	-155.363,22
Toimintakate	-974.570	-77.200	-1.051.770	--820.454,65	-231.315,35
Poistot ja arvonalentumiset	-17.960		-17.960	-17.962,67	2,67
Laskennalliset erät	539.700		539.700	258.259,36	281.440,64

Yleishallinnon toimintatuotot talousarviomuutosten jälkeen ovat ylittyneet 75.952,13 euroa ja toimintamenot ovat alittaneet muutetun talousarvion 155.362,22 eurolla.

Työllisyyspalveluiden toimintamenot alittuivat vuonna 2025, koska työllisyys- ja kotouttamiskoordinaattori aloitti tehtävässä vasta 11/2025.

3.1.2 Elinkeinotoimi

Elinvoimalautakunta vastaa kunnan kiinteistöistä, rakennusinvestoinneista ja elinkeinopalveluista, joita ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrow:lta. Suora vuorovaikutus yritysten kanssa on ollut Vesannon osalta hyvin myönteistä. Jatkuva kuntamarkkinointi on tärkeää ja sitä tulee kehittää.

Vuonna 2025 Vesannolla perustettiin 10 uutta yritystä ja lakkautettiin 3. Yritysneuvonta kontakteja on runsaasti, mikä tuottaa positiivista tulosta nyt ja tulevaisuudessa. Maatilojen määrä väheni maltillisesti edellisestä vuodesta.

Kunnalla ei ole edelleenkään tarjota tarkoituksenmukaisia etätyötiloja. Asiaan täytyy löytyä toimiva ratkaisu.

Kunnan yritystukia on maksettu 8883 euroa, tuet ovat olleet pääosin uusien yritysten perustamiseen 1000 euroa/ yritys. Elinkeinotoimen menot ylittivät talousarvion 17.509 euroa.

Kiinteistöt ja rakentaminen

Kunta ostaa kiinteistötoimen, kuntatekniikan ja liikuntapaikkojen ylläpitopalvelut Palveluyhtiö Viisarit Oy:ltä. Myös vesihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa Viisarit oy.

Kunta on tehnyt naapurien tapaan päätöksen lopettaa palvelujen oston Viisareilta.

Tilaohjelma on tehty. Se kattaa kaikki kunnan omistuksessa olevat kiinteistöt ja se on realistinen. Kunta on tehnyt merkittävät poistot kiinteistöjen tasearvosta.

Kunta on tehnyt Vuokratulojen kanssa vuokra-asumisen kehityssuunnitelman kertomusvuonna.

Toimintatuotot olivat 46.495,37 euroa yli muutetun talousarvion. Tätä selittää vuokratuottojen kasvu ja metsän myyntituotot.

Toimintamenoit alittuivat 264.524,19 eurolla. Säästöt tulivat vuokratoiminnasta ja energian säästöstä. Kunta on tehnyt päätöksen, ettei vuokrattavia tiloja varten perusteta yhtiötä. Vapaat tilat vuokrataan. Energiansäästö investoinnit on tehty ajallaan.

Kiinteistöjen omistuksen riski on vuokra-asuntojen käyttöasteen aleneminen ja hyvinvointialueen vähenevä tilojen vuokraus.

Vuonna 2025 vesihuoltolaitoksen toimintakate oli 40.691,07 € plussalla. Toimintakate ei riittänyt kattamaan poistoja (61.919,28). Vuoden 2025 toimintatuotot ylittyivät edellisestä vuodesta 39.948 €. Toimintakulut olivat 24.399 € yli edellisen vuoden. Tilikauden 2025 tulos oli miinuksella 21.228 € ennen korvausta peruspääomasta.

Vuoden loppupuolella Niiniveden vesiosuuskunnan ja kunnan kaupan kautta tuli 260 km kunnan omistukseen uutta putkistoa ja asiakkaita lisää 467 kpl.

Vesihuoltolaitos toimii tehokkaasti ja turvallisesti ilman isompia kemikaalisyöttöjä. Riskinä voi pitää kirkonkylän alueella olevaa iältään vanhaa yli kolme kilometriä pitkä metalliputkiverkostoa.

Maaseutuhallinto

Maaseutuhallinto toteutetaan yhteistoimintana useiden kuntien kesken. Sydän-Savon maaseutupalvelut toteuttavat maaseutuhallinnon palvelut. Vesannon työllisten työvoimasta noin viidennes työskentelee alkutuotannon parissa maa- ja metsätaloudessa. Vesannon alueelle tuleva maataloustukien (sekä kansallinen että EU:n osa-rahoittama) yhteismäärä on vajaa 2,5 miljoonaa euroa.

Aktiivisten maatalojen lukumäärä on jatkuvasti aleneva ja kunnan/ yhteistoiminta-alueen puolelta tulisi käyttää kaikki mahdolliset kannustimet olemassa olevan maataloustuotannon säilymiseen alueella. (Tiloja 74 kpl).

Maaseututoimen toimintamenoit Vesannolla olivat 35.186 euroa vuonna 2025.

3.1.3 Vapaa-aika ja hyvinvointilautakunta

Kuntastrategian *Luonto vetovoimatekijänä, luovuuden ja hyvinvoinnin lähteenä, Yhteisöt ja verkostot voimavarana ja Erilainen ja omanlainen Vesanto* ovat vahvimmin läsnä toteutuksissa.

Toiminnallisena valtuustoa sitovana vapaa-aikatoimen palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä vahvistaa osallisuuden tunnetta. Mittareina ovat olleet toteutunut yhteistyö ja kehitetyt toimintamallit. Palveluverkon supistamisen vuoksi on käyty keskustelua. Hyte- ja Ept-verkosto ovat toimineet hyvin. Perhekeskusverkosto on aloittanut toiminnan.

Vesannon vapaa-aika ja hyvinvointilautakunta vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä kirjaston, liikuntatoimen ja nuorisotoimen järjestämisestä. Sille kuuluu vastuu myös kotouttamisesta, etsivästä nuorisotyöstä ja ennaltaehkäisevästä päihdetyöstä ja mahdollisuuksien luominen kuntalaiselle omatoimisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Työntekijöitä toimialalla oli kuusi henkilöä.

Vapaa-aikatoimen palvelualueella on toteutettu toiminnallisia muutoksia vuoden 2025 aikana. Tilinpäätöksen mukaan palveluita on haluttu kehittää todellisen tarpeen mukaan. Kirjaston johtajan lakisääteinen palvelu ostetaan nyt Keiteleeltä. Kokeiluna on käynnistetty kulttuurityön, järjestöyhdyshenkilötyön ja matalan kynnyksen liikunnanohjaus, joita on katsottu perustelluksi jatkaa.

Ehkäisevän päihdetyön tekemiselle on rakennettu yhdyspintaa hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin välille, mutta tavoitteena ollut kaiken kunnan toiminnan läpäisevyys ei ole vielä toteutunut.

Vapaa-aikatoimen palveluja on järjestetty eri ikäisille; Järjestöalo Vesannon Valoa on työstetty ja järjestöjä haettu yhteistyökumppaniksi tapahtumiin eri ikäisille. Osallistumisaktiivisuus on ollut valitettavan heikohkoa. Viestintää on kehitetty tukemaan kuntalaisten osallisuutta ja luontoa kunnan strategisen tavoitteen mukaisesti on hyödynnetty. Hyvinvointitavoitteiden jalkauttamista eri palvelualueille on siis tavoiteltu.

Kaikkia talousarvion toiminnallisia tavoitteita ei kuitenkaan ole saavutettu ja työtä on edelleen tehtäväksi.

Nuorten osalta on nähtävissä huomattavaa myönteistä kehitystä. Hyvinvointikertomuksen 2025 mukaan 83 % yläkouluikäisistä kertoo, ettei häntä ole kiusattu lukukauden aikana, 83 % :ia on sitä mieltä, että koululounas on laadultaan hyvää ja 97 %:in mielestä syömiseen on riittävästi aikaa. 75%:ia on sitä mieltä, että opettajat kannustavat kertomaan mielipiteensä ja 25 %:ia kertoo kokeneensa sosiaalista ahdistuneisuutta. (Vesannon Hyvinvointiraportti 2025, 8.)

Kunnan hyvinvointiraportissa todetaan että 89 %:ia on kokenut mielenterveytensä hyväksi, mutta kuitenkin nuorista 8.-9.luokkalaisista lähes 31 %:ia oli huolissaan mielialastaan.

Viestintästrategia on valmistunut vuonna 2025 ja se on käsitelty valtuustossa. Kunnan nettisivut on uudistettu ja selkiytetty. Nettisivujen ajantasaisuuteen on syytä kiinnittää jatkuvasti huomiota. Tarkastuslautakunta pitää positiivisena, että kuntaan on palkattu vakituinen viestijä.

Kotoutumispalvelujen osalta menot ovat pysyneet talousarvioon suunnitellussa.

Vapaa-aika ja hyvinvointilautakunta on pysynyt talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen tulojen ylittyessä suunnitellusta (49.195,94 €) ja menojen alittaessa talousarvion (23.448,77 €).

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT 2025

Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama
Toimintatulot	55.100,00	-15.333,00	39.767,00	49.195,94	-9.428,94
Toimintamenot	-706.260,00	44.754,00	-661.516,00	-638.067,23	-23.448,77
Toimintakate	--651.170,00	29.421,00	-621.749,00	-588.871,29	-32.877,71
Poistot ja arvonalentumiset	-14.450,00		-14.450,00	-16.812,74	2.362,74
Laskennalliset erät	-51.050,00		--51.050,00	-217.205,44	166.155,44

1.8.2025 alkaen nuorisopalvelut (nuorisotyö ja etsivät nuorisotyö) siirtyivät kasvatukseen ja koulutuslautakunnan alaisuuteen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteinen tehtävä. Kunnan tulee lain mukaan seurata kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä raportoida siitä (hyvinvointikertomus). Kunnan tulee myös nimetä vastuutaho hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Hyvinvointitaloudessa tavoitellaan hyvinvoinnin jakautumista kaikille tasaisesti. Hyvinvointitalouden avulla voidaan hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia sekä lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa. Eriarvoisuus hyvinvoinnissa ja terveydessä, väestön ikääntyminen, teknologian murros ja ilmastonmuutos lisäävät tarvetta hyvinvointitalousajattelulle päätöksenteossa. Hyvinvointitaloudessa ihmisten hyvinvointi nousee päätöksenteossa ytimeen ja päätökset tehdään huomioiden taloudellisten ja ekologisten tekijöiden yhteisvaikutukset hyvinvointiin.

Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 ja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025 - 2029 on käsitelty valtuustossa 15.12.2025 (Kvalt § 78). Hyvinvointikertomus vuodelta 2025 on käsitelty valtuustossa 25.5.2026 (Kvalt § 13).

Hyte-kerroin lasketaan laskukaavalla, jonka perusteella kunnille myönnetään valtionosuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön. Yksinkertaisessa muodossa laskukaava on: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan = hyte-kerroin.

(HYTE-kerroin perustuu tarpeeseen siirtää painopistettä korjaavista palveluista ehkäisevään ja terveyttä edistävään toimintaan. Sen perusteet määritellään laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021) ja valtioneuvoston asetuksissa (1392/2022, 901/2025), joissa määritellään hyvinvointialueiden rahoituksen perusteet. HYTE-kertoimen laskenta perustuu 11 indikaattoriin, joiden perusteella määritetään hyvinvointialueentuloksellisuutta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Indikaattoritiedot kerätään kansallisista rekistereistä, ja ne mittaavat esimerkiksi ehkäisevien palvelujen toteutumista sekä riskitekijöihin puuttumista (Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin – menetelmäraportti, Vesa Työpöytä 3/2026 Saaristo, Jonna Ikonen, Timo Ståhl).)

Hyvinvointikertomuksen mukaan Vesannon kunnan terveyden edistämisen aktiivisuus on koko ajan nousussa, ollen vertailukuntia parempi. Olemme siis kyenneet kehittämään toimintaamme ja prosesseja, jotka tutkitusti johtavat parempaan hyvinvointiin ja terveyteen.

Sen sijaan Hyte- kertoimen laskua selittää lasku tulosindikaattoreissa, joita kaikkien tulokset ovat heikompia kuin vuotta aikaisemmin. Nopeita muutoksia selittää osaltaan pienet ikäryhmät, jolloin muutamankin ihmisen muutos näkyy indikaattoreissa. Muutos indikaattoreissa on kuitenkin negatiivista ja se on huomioitava prosesseja ja toimintaa suunniteltaessa ja kehittäessä. Selkeimmät negatiiviset muutokset olivat yli 65- vuotiaiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrässä ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24- vuotiaiden määrässä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita edellä mainittuihin hyvinvointia vaarantaviin riskitekijöihin, joiden vähentämiseksi monipuolisia keinoja on syytä pyrkiä edelleen kehittämään. Käyttöön otettu yli 65- vuotiaille suunnattu liikunta- ja neuvontapalveluita myös kyläkunnilla. Toimintaa on pidetty

mieleisenä ja hyödyllisenä myös sosiaalisista näkökulmista, kun saadaan ihmisiä kokoontumaan yhteen.

Hyvinvointiraportissa on kerrottu erilaisista tavoista mitata asukkaiden hyvinvointia. Yksi mittari on vesantolaisen tulevaisuuden tutkijan Tuomas Kuhmosen kehittämä TULUS-indikaattori, joka huomioi kuusi eri mittaria. Mittarit kuvaavat sosiaalista ja ekologista kestävyyttä ja kunnan vetovoimaa. Vesanto ja muut samankaltaiset pienet kunnat sijoittuvat mittarilla maan kärkiryhmään (sijoitus 46 ryhmässä 1-49).

Tarkastuslautakunnan mielestä mittarin tuloksia kannattaisi hyödyntää laajemminkin, mm. kuntamarkkinoinnissa.

3.2 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Kasvatus- ja koulutuslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukion sekä aikuiskoulutuksen toteuttamisesta ja kehittämisestä. Kasvatus- ja koulutus palvelualue tukee kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja kasvumahdollisuuksia.

Vesannon sivistystoimen visio 2025

- Hyvinvoivat ja tulevaisuuteensa uskovat lapset ja nuoret.
- Yhteisöllisyyttä tukevat ja tunnetaitoja vahvistavat toimivat palvelut läheisessä kosketuksessa luontoon.
- Viihtyvyyttä, toimeliaisuutta ja hyvinvointia lisäävät vapaa-ajan palvelut.
- Innostava, osaava ja yhdessä toimiva henkilöstö.
- Neuvokkuus muutosten edessä.

3.2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta järjestetään Vesannon kunnassa päiväkotia Esikossa, ja omassa kodissaan työskentelee yksi perhepäivähoitaja.

Valtuustoa koskeva sitova tavoite; varhaiskasvatuspalvelujen riittävyys ja saavutettavuuden voidaan todeta toteutuneen: Henkilökunnan suhdeluvut Esikossa 1:7 ja perhepäivähoidossa 1:4 ovat toteutuneet. Henkilökunta täyttää kelpoisuusehdot.

Toiminnassa korostettu pienryhmätoimintaa, harjoitettu tunne- ja vuorovaikutustaitoja, toimittu paljon lähiluonnossa.

Lapsiparlamentti on kokoontunut kerran.

Tasa-arvoiset varhaiskasvatuspalvelut hankkeella lisäapuna varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Kaiken toiminnan lähtökohtana on lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen ja yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT 2025

VARHAISKASVATUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	58.600,00	51.400,00	110.000,00	174.066,30	-64.066,30
Toimintamenot	-828.950,00	-40.000,00	-868.950,00	-797.288,38	-71.661,62
Toimintakate	-770.350,00	11.400,00	-758.950,00	-623.222,08	-135.727,92
Poistot ja arvonalentumiset				-52,50	-52,50
Laskennalliset erät	-60.890,00		-60.890,00	-74.412,46	13.522,46

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 158,24 %
Toimintamenojen käyttöprosentti: 91,75 %

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamien keskeiset syyt:

Tuloja on saatu suunniteltua enemmän vieraskuntalaisten lasten kotikunnan maksuista sekä päivähoitomaksuista asiakkailta. Menojen alitusta oli palkkakustannuksissa, asiakaspalvelujen ostoissa kunnilta, lämmityksessä, sähkössä ja teknisen huollon palveluissa. Talousarvio muutosten jälkeen toimintatulot ovat ylittyneet 64.066,30€) € ja menot alittuneet 71.661,62€.

Suunnitelmat ja tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Riskeinä on mainittu ainoastaan haasteet hyvinvointialueen kanssa. Varhaiskasvatuksen hankkeen rahoituksella on palkattu lisähenkilö, joka on mahdollistanut pienemmät ryhmät.

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja tutustuivat sekä varhaiskasvatuksen toimintaan että peruskoulun ja lukion toimintaan sekä koulun tiloihin. Työt toimivat hyvin, mutta keskusteluissa tuli esille, että varhaiskasvatus toivoisi olevansa enemmän mukana myös hallinnossa.

3.2.2 Perusopetus

Vesannon yhtenäiskoulu on toiminut 1.8.2009 alkaen. Siihen kuuluvat sekä perusopetus että lukiokoulutus.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu koulun toimintaan tarjoten 1.-2. luokan oppilaille turvalliset iltapäivät. Ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat. Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan koululla iltapäivisin ja aamutoiminta järjestetään päiväkotia Esikossa.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

PERUSOPETUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	519.400,00	5.600,00	525.000,00	532.541,49	-7.541,49
Toimintamenot	-2.722.880,00	-35.600,00	-2.758.480,00	-2.407.455,24	-351.024,76
Toimintakate	-2.203.480,00	-30.000	-2.233.480,00	-1.874.913,75	-358.566,25
Poistot ja arvonalentumiset	-68.770,00		-68.770,00	-133.355,66	64.585,66
Laskennalliset erät	-206.010,00		-206.010,00	-402.758,01	196.748,01

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 101,34 %. Toimintamenojen käyttöprosentti: 87,27 % -402.758,01

Valtuustoa sitova tavoite laadukkaasta perusopetuksesta toteutui; opettajien kelpoisuusasetuksen mukainen kelpoisuus 92 %:illa opettajista (tavoite 85%), koulussa on kolme erityisopettajaa ja viisi koulunkäynnin ohjaajaa (27 oppilasta/ohjaaja) Myös asiakaskysely on toteutettu ja tietoa hyödynnetään kehittämistyössä.

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamien keskeiset syyt:

Tulojen ylitys: Ylitystä vuokratuotoissa ja muissa toimintatuotoissa

Menoissa alitusta oli mm. henkilöstökuluissa, asiakaspalvelujen ostoissa kunnilta ja valtiolta, koulu kuljetuksissa, teknisen huollon palveluissa, lämmityksessä, sähköissä sekä koulun leasingvuokrissa.

Tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin, joskin kiusaaminen on kasvanut n. 6 % edelliseen vuoteen verrattuna (13,3 %:ia kokenut kiusaamista). Koulupsykologin palveluita ei ollut saatavilla vuoden 2025 aikana, mutta vuoden alussa 2026 koulupsykologi on aloittanut 1 pv /vko. Oppilasmäärä on laskenut 145 oppilaasta 132:teen.

3.2.3 Lukio

Lukio on osa Vesannon yhtenäiskoulua. Lukion nimi on Vesannon yhtenäiskoulun lukio. Vuosikurssikohtaisen lähiopetuksen lisäksi opetusta järjestetään vuorovuosi -kursseina omana lähiopetuksena kahden eri vuosikurssin opiskelijoille tai yhteistyössä muiden lukioiden kanssa virtuaaliopetuksena sekä verkkokursseina. Näin on voitu tarjota myös valinnaiset opintojaksot sekä laajentaa kielivalikoimaa.

Oppivelvollisuuden laajentuminen ja toisen asteen opintojen maksuttomuus tulivat voimaan 1.8.2021 alkaen. Koulumatkat, oppikirjat yms. materiaalit ovat opiskelijalle maksuttomia siihen saakka, kunnes opiskelija täyttää 20 vuotta. Kunta järjestää edelleen lukion opiskelijoille koulukuljetuksen, kun koulumatkan pituus on yli 5 km. Kuljetuksen järjestämisessä noudatetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan ohjeita. Kunnan ulkopuolelta tuleville opiskelijoille on tarjottu mahdollisuutta asua paikkakunnalla kunnan vapaissa huoneistoissa.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Keskiasteen koulutus Lukio	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	79.700,00	18.100,00	97.800,00	78.194,38	19.605,62
Toimintamenot	-998.020,00	-17.100,00	-1.015.120,00	-909.856,82	-105.263,18
Toimintakate	. 918.320,00	1.000,00	-917.320,00	-831.662,44	- 85.657,56
Poistot ja arvonalentumiset	43.160,00		- 43.160,00	-37.172,40	-5.987,60
Laskennalliset erät	- 76.140,00		-76.140,00	-163.088,33	86.948,33

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 79,95 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 89,63 %

Valtuustoa sitovana tavoitteena ollut lukion opetuksen laadukkuus toteutui, koska kelpoisuusasetuksen mukainen kelpoisuus kaikessa opetuksessa toteutui (90% on kelpoisia kaikkiin opettamiinsa aineisiin).

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamien keskeiset syyt (86.948,33); Tulojen alitusta syntyi Kelan koulumatkatuissa sekä asuntojen vuokratuotoissa. Menojen alitusta syntyi teknisen huollon palveluissa, lämmityksessä ja sähkössä, asuntojen vuokrissa ja leasingvuokrissa.

Lukio toimi hyvin ilman mainittavia ongelmia. Koulupsykologia ei ollut lukion käytettävissä, mutta psykiatrinen sairaanhoitaja kävi noin kerran viikossa kevätlukukauden 2025 aikana. Sijaisten saatavuus on ollut riskinä.

Vesannon koululaitos 150 v

Arviointikaudelle osui koko koululaitoksen kolminkertainen juhla: kansakoulu perustettiin 1875, keskikoulu 1955 ja peruskoulu 1975, eli 150 v, 70 v. Ja 50 v. Juhlapäivä alkoi juhlahumalanpalveluksella, jonka toimittajat olivat lukion entisiä oppilaita, mutta mm. musiikissa oli mukana myös tämän päivän koululaisia. Ensimmäisen opettajan Johannes Laitisen kunniakäynnillä haudalla oli kansallispukuiset oppilaat laskemassa kukkia. Tämän päivän oppilaita oli esiintymässä myös pääjuhlassa ja iltakonsertissa. Myös juhlan juliste oli yhden lukiolaisen tekemä. Oppilaat ja opiskelijat pitivät toukokuussa juhlahetken korjatun maapallo -monumentin uudelleen käyttöönoton yhteydessä. Monumentti on vuodelta 1982.

Onnistuneen juhlan järjestäminen ylimääräisenä työnä henkilökunnalle ja oppilaiden osallistaminen juhlan ohjelmiin ansaitsee kiitoksen.

3.3. Aikuiskoulutus

Sisä-Savon kansalaisopisto on tarjonnut Vesannolla monipuolisesti erilaisia kursseja eri-ikäisille kuntalaisille. Toiminnan päämääränä on hyvinvoinnin, osallistumismahdollisuuksien ja sivistyksen ylläpitäminen. Kansalaisopiston piirit ovat erittäin tärkeitä sekä harrastuksena että sosiaalisen elämän mahdollistajana.

Opiskelijoita oli vuoden 2025 aikana 644 henkilöä ja 97 tarjotusta kurssista toteutui 78. Kuopion konservatorion kuntaosuudessa on 5 opiskelijapaikkaa Suonenjoen musiikkiopistossa. Vuonna 2025 opiskelijoita oli 4.

Musiikkitoiminta on ollut vahvaa kansalaisopiston toiminnassa, samoin käden taidot. Uutta vuonna 2025 oli Elämäntarinapiiri, joka alkoi syksyllä 2024, ja jatkui syksyllä 2025. Keväisin eri kurssien tuotokset ovat esillä sekä kansalaisopiston vuosittaisessa kevätkuuhlassa että näyttelyissä.

3.4. Ruokapalvelu

Ruokapalvelujen tavoitteena on tuottaa taloudellisesti laadukkaat ja terveelliset ateriat varhaiskasvatukselle ja koululle.

Kouluruoka on suomalaista perusruokaa, ja ruokaan on oltu pääasiassa tyytyväisiä. Ateriat ovat terveellisiä, turvallisia, täysipainoisia, vaihtelevia ja monipuolisia, kun syö aterian kaikki tarjolla olevat osat lautasmallin mukaan.

Ruokapalvelut tuotti kunta. Koululaisten ruokakasvatuksessa tehdään entistä monialaisempaa yhteistyötä eri yhteistyötahojen kautta. Vesannon yhtenäiskoululle ja varhaiskasvatukselle on myönnetty kouluruokadiplomi.

Ruokapalvelu tuotti vuoden aikana 59 200 aterialla. Yhden aterian hinnaksi muodostui 3,2 e.

Hävikkiruoka on pakastettu ja ohjattu yhteisölliseen käyttöön. Kasvisruokaa on lisätty. Yhteiskunnallisiin teemoihin, kuten nälkäpäivään ja koulumaitopäivään on osallistuttu, ja tärkeät juhlapäivät on huomioitu.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Ruokapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	183.500,00		183.500,00	176.844,53	6.655,47
Toimintamenot	-176.670,00		-176.670,00	-177.337,75	667,75
Toimintakate	6.830,00		-6.830,00	-493,22	7.323,22
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-13.300,00		-13.300,00	-15.338,92	2.038,92

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 96,37 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 100,38 %

Kulut ja tuotot ovat tasapainossa ja ainoana riskinä on mainittu sijaisten löytyminen pieneen yksikköön.

3.5.Ympäristötoimi

Ympäristöosaston tulosalueita ovat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja yksityistieoimi. Keitele, Tervon ja Vesannon kuntien yhteisenä ympäristönsuojeluviranomaisena on toiminut em. kuntien yhteinen ympäristölautakunta. Ympäristölautakunnan tehtäviin on kuulunut myös toimia rakennusvalvontaviranomaisena. Ympäristöterveydenhuolto toteutetaan yhteistoimintana useiden kuntien kesken, jossa Tervon kunta toimii isäntäkuntana.

Kiinteistörekisteripäivityksiä tehtiin 42 kiinteistöllä, joilta löytyi 27 kpl rekisteristä puuttuvia rakennuksia. Kiinteistörekisteripäivitys jatkuu myös vuonna 2026. Yksityistieoimen osalta tavoitteena on ollut yksityistieverkoston kunnon ylläpitäminen ja parantaminen. Yksityisteiden kunto on säilynyt entisellään toimintakertomuksen mukaan. Kunnossapitoavustuksia on jaettu 35.000 euroa 44 yksityistielle, perusparannusavustuksia ei ole haettu.

4 Kunnan ja kuntakonsernin talouden toteutuminen

4.1 Kunnan talous

Kunnan tilinpäätös oli 1.410 255,41 € ylijäämäinen. Vuoden talousarvio oli suunniteltu 213 500 euroa ylijäämäiseksi. Taseeseen kertynyttä ylijäämää vuoden 2025 lopussa on 3.920.226,74 €.

Toimintatuotot kasvoivat 2.991 422,37 €:oon, mikä on 138 358 €:a enemmän kuin vuonna 2024. Toimintakulut olivat 7.879.700 €, joka on 5,63%:ia vähemmän kuin vuonna 2024 (8.348.822 €).

Verotuloja kertyi 4,106 milj euroa (vuonna 2024 4,135 milj.euroa). Valtionosuudet olivat 2,946 milj. euroa. (vuonna 2024 2,684 milj.euroa).

Taulukosta havaitaan investointitason Vesannon kunnassa olleen matalin Pohjois-Savon kunnista sekä euromääräisesti että asukasta kohden laskettuna. Investointitason ollessa jatkuvasti matala, on riskinä investointivelan kasvu, joka taas aiheuttaa tuleville vuosille rahoitushaastetta. Kassan riittävyys on varsin hyvällä tasolla verrattaessa muihin kuntiin.

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon kuntien tilinpäätökset v.2025 (1 000 € ja €/as.) 7/7 (ml. liikelaitokset) (tiedot sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot)

Kunta	Väestö 31.12. 2025	Lainakanta 1 000 €	Lainakanta €/as.	Lainat ja vuokra- vastuut 1 000 €	Lainat ja vuokra- vastuut €/as.	Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	Kertynyt yli-/ alijäämä €/as.	Omavaraisuus- aste (%)	Suhteellinen velkaantuneisuus (%)
Iisalmi	20 205	78 376	3 879	85 080	4 211	31 840	1 576	55 %	87 %
Joroinen	4 494	15 372	3 421	15 502	3 449	8 695	1 935	57 %	99 %
Kaavi	2 547	10 105	3 967	10 109	3 969	-1 139	-447	33 %	142 %
Keitele	1 922	3 575	1 860	3 726	1 939	3 950	2 055	68 %	52 %
Kiuruvesi	7 255	17 172	2 367	18 904	2 606	3 639	502	61 %	66 %
Kuopio	126 572	600 835	4 747	685 898	5 419	176 904	1 398	46 %	143 %
Lapinlahti	8 803	34 942	3 969	35 842	4 072	2 983	339		111 %
Leppävirta	8 924	6 565	736	7 158	802	2 553	286	79 %	34 %
Pielavesi	3 873	9 306	2 403	12 710	3 282	4 972	1 284	69 %	68 %
Reutalampi	2 928	7 640	2 609	8 900	3 040	4 707	1 608	54 %	74 %
Reutavaara	1 398	4 525	3 237	4 578	3 275	10 669	7 632	76 %	64 %
Sillinjärvi	21 348	61 013	2 858	110 550	5 178	5 028	236	47 %	83 %
Sonkajärvi	3 521	2 569	730	4 022	1 142	15 577	4 424	86 %	26 %
Suonenjoki	6 549	14 348	2 191	27 153	4 146	11 694	1 786	65 %	69 %
Tervo	1 388	3 615	2 604	3 786	2 728	1 190	857	63 %	70 %
Tuusniemi	2 270	4 125	1 817	4 144	1 826	1 924	848	68 %	56 %
Verkaus	19 433	102 584	5 279	149 339	7 685	19 227	989	49 %	149 %
Vesanto	1 787	5 689	3 184	9 180	5 137	3 920	2 194	66 %	64 %
Vieremä	3 295	4 363	1 324	4 704	1 428	14 746	4 475	86 %	41 %
Pohjois-Savo	248 512	982 598	3 954	1 197 145	4 817	321 157	1 292		

Lähde: Väestö- ja väestötietokeskus (Suomen Väestö- ja väestötietokeskus), Pohjois-Savon kunnilla maaliskuuta 2025.
11.11.2025, valmistus omaa ja, tilaaja: 2) Sitä, väestötietokeskus (v. 2025) toimintatiedot: + verotus + valtionosuudet.

Vesannon kunnan lainakanta taulukoiden perusteella on vertailukuntien keskitason yläpuolella, kuten myös omavaraisuusaste sekä suhteellinen velkaantuneisuus. Kunnan ylijäämä on keskitasoa, joskin puskuri ei kestä merkittäviä alijäämiä tai alaskirjauksia mahdollisesti tulevilta vuosilta.

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon kuntien tilinpäätökset v.2025/konsernit (ml. liikelaitokset) (tiedot sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot)

Kunta	Väestö 31.12. 2025	Konsernin 11.12. vuosikate 1 000 €	Konsernin vuosikate €/as.	Konsernin lainakanta 1 000 €	Konsernin lainakanta €/as.	Konsernin lainat ja vuokra- vastuut 1 000 €	Konsernin lainat ja vuokra- vastuut €/as.	Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus- aste (%)	Konsernin kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	Konsernin kertynyt yli-/alijäämä €/as.
Iisalmi	20 205	19 454	963	97 518	4 826	116 344	5 758	91 %	66 953	3 314
Joroinen	4 494	2 906	647	20 342	4 526	20 474	4 556	116 %	4 212	937
Kaavi	2 547	222	87	12 187	4 785	12 440	4 884	151 %	-292	-115
Keitele	1 922	2 764	1 438	7 266	3 780	7 638	3 974	84 %	1 790	931
Kiuruvesi	7 255	6 529	900	22 983	3 168	25 916	3 572	72 %	12 687	1 749
Kuopio	126 572	150 097	1 186	995 306	7 864	1 116 290	8 819	156 %	195 169	1 542
Lapinlahti	8 803	7 517	854	42 851	4 868	45 059	5 119	112 %	1 829	208
Leppävirta	8 924	5 060	567	16 451	1 843	1 956	219	56 %	9 411	1 055
Pielavesi	3 873	2 901	749	10 401	2 686	14 122	3 646	66 %	9 276	2 395
Reutalampi	2 928	2 445	835	8 451	2 886	8 900	3 040	221 %	1 355	463
Reutavaara	1 398	1 537	1 099	5 381	3 849	5 676	4 060	69 %	8 194	5 861
Sillinjärvi	21 348	9 723	455	122 062	5 718	161 546	7 567	141 %	-717	-34
Sonkajärvi	3 521	3 971	1 128	6 479	1 840	6 935	1 970	44 %	1 821	517
Suonenjoki	6 549	4 780	730	30 760	4 697	45 247	6 909	107 %	9 988	1 525
Tervo	1 388	1 105	796	6 271	4 518	6 409	4 617	97 %	1 702	1 226
Tuusniemi	2 270	1 469	647	4 577	2 016	4 845	2 134	57 %	616	271
Verkaus	19 433	21 502	1 106	172 295	8 866	236 035	12 146	147 %	61 723	3 176
Vesanto	1 787	2 613	1 462	7 339	4 107	11 092	6 207	73 %	4 480	2 507
Vieremä	3 295	4 440	1 347	15 050	4 568	15 066	4 572	87 %	21 366	6 484
Pohjois-Savo	248 512	249 567	1 004	1 587 222	6 387	1 844 722	7 423		411 563	1 656

Lähde: Väestö- ja väestötietokeskus (Suomen Väestö- ja väestötietokeskus), Pohjois-Savon kunnilla maaliskuuta 2025.

5 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2025 toiminnan ja talouden toteutuneen pääosin suunnitellun mukaisesti. Kuntatalouden haasteet ja epävarmuustekijät heijastuvat vahvasti tulevaisuuteen (mm. valtionosuusuudistuksen mukanaan tuomat muutokset, väestön väheneminen, työllisyyspalvelujen toiminta)

Kunnan talousarvio oli laadittu 213 500 euroa ylijäämäiseksi ja toteutui 1.410.225,41 € ylijäämäisenä. Tulosta selittää tuottojen lisääntymisellä ja menojen vähentymisellä. Tarkkaa talouden seurantaa tullaan tarvitsemaan kuitenkin myös tulevaisuudessa.

Kunnan henkilöstöresurssi oli vuonna 2025 edelleen haavoittuvainen, ja varahenkilöjärjestelmää tulisi kehittää mahdollisuuksien mukaan. Muutaman henkilön samanaikainen poissaolo voi lamauttaa kunnan toimintaa merkittävästi. Tähän henkilöstöriskiin tulisi varautua ennalta.

Palveluyhtiö Viisarit Oy:n tulevaisuus on ratkaistu.

6 Tarkastuslautakunnan huomiot kunnanvaltuustolle

1. Kuinka kunta hallitsee taloudellista riskiä hyvinvointialueen vuokraamien sote-kiinteistöjen osalta?
2. Hankintalain uudistuksen tullessa voimaan, kuinka inhouse-yhtiöiltä hankitut palvelut järjestetään jatkossa?
3. Sisäisen valvonnan selonteko tilinpäätöksessä on laadittu itsearviointiraporttien perusteella. Itsearvioinnin lisäksi olisi tarpeellista kuvata, kuinka sisäistä valvontaa on käytännössä toteutettu. Kuinka sisäisen valvonnan seuranta on tarkoitus toteuttaa jatkossa?
4. Kunnanvaltuusto on vuoden 2025 lopussa tehnyt päätöksen Palveluyhtiö Viisarit Oy:n lopettamisesta ja palveluiden siirtämisestä kunnan omaksi toiminnaksi syksyllä 2026. Kuinka tämä muutos huomioidaan kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa (esim. muutokset talousarvioon 2026 ja taloussuunnitelmiin 2027-28)? Kuinka henkilöstön asema on huomioitu siirtymisprosessissa?

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2025 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallitus vastaa tarkastuslautakunnan esittämiin huomioihin 31.10.2026 mennessä.

Vesannolla 16.6.2026

Osmo Korhonen, puheenjohtaja

Tuulikki Vilhunen, varapuheenjohtaja

Esko Huttunen
jäsen

Seija Pisto
jäsen